КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
«ЛЬВІВСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ»

Кафедра педагогіки

Програма підвищення кваліфікації вчителів інформатики

«Оцінювання в епоху ШІ: як проєктувати завдання, стійкі до генеративного плагіату»

Програма підвищення кваліфікації розглянута і рекомендована до затвердження на засіданні кафедри педагогіки

(протокол № 8 від 16.09.26 р.)

Завідувачка кафедри Дарія Біда

Програма підвищення кваліфікації затверджена науково-методичною радою

(протокол № 6 від 01.10.2026)

Голова науково-методичної ради Павло Хобзей

Розробники: Комунальний заклад «Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти» (Палюшок Л. В., старша викладачка кафедри педагогіки, Манько Н. М., старша викладачка кафедри педагогіки).

Напрям підвищення кваліфікації:

- розвиток професійних компетентностей (знання фахових методик, технологій);
- формування у здобувачів освіти спільних для ключових компетентностей умінь;
- цифрова, комунікаційна, інформаційна, аналітична компетентності, критичне мислення.

Термін дії програми: з 01.01.2027 до 31.12.2031 року.

Рецензент: Богосвятська Анна-Марія, завідувачка кафедри гуманітарної освіти КЗ ЛОР «Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти», кандидатка філологічних наук, доцентка

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність програми: Стрімкий розвиток інформаційних технологій і технологій штучного інтелекту, впровадження в шкільну програму інформатики тем, пов'язаних зі штучним інтелектом, вимагає підготовки вчителя інформатики як до викладання цих тем, так і використання технологій штучного інтелекту у своїй професійній діяльності. Насамперед, педагогічний працівник повинен вміти використовувати технології штучного інтелекту для створення якісних методичних та дидактичних матеріалів для уроку.

Цей спецкурс навчає не лише створювати навчальний контент і відстежувати роботи учнів, створені за допомогою ШІ, але й проєктувати для учнів завдання, стійкі до генеративного плагіату.

Програма передбачає формування вміння розробляти критерії та аналітичні рубрики оцінювання.

Програма відповідає ключовим векторам державної освітньої політики та Концепції «Нової української школи». Вона передбачає розвиток інформаційно-цифрової, мовно-комунікативної, предметної компетентностей вчителя, уміння вчитися та співпрацювати, що є необхідною умовою для їх подальшого формування в учнів.

Цільова група: вчителі інформатики.

Обсяг (тривалість) курсів: 15 годин (0,5 ЄКТС)

Особливості реалізації програми: курс передбачає виконання двох самостійних робіт.

Форми підвищення кваліфікації: інституційна (очно-дистанційна, очна).

Мета підвищення кваліфікації: надання вчителям інформатики базової школи практичних інструментів для ефективного викладання теми «Штучний інтелект», оцінювання та проєктування завдань, стійких до генеративного плагіату.

Завдання підвищення кваліфікації:

- розвивати вміння застосовувати проєктний підхід для ефективної організації та реалізації роботи вчителя з використанням штучного інтелекту;
- формувати навички виконувати роль архітектора/редактора проєкту;
- трансформація традиційних завдань: перехід від завдань «напиши», «створи» до завдань «знайди помилку», «розроби кілька промптів для розв'язання однієї проблеми»;
- створення завдань, стійких до генеративного плагіату;
- створення критеріїв та аналітичних рубрик оцінювання.

Перелік компетентностей, які удосконалюватимуться: (відповідно до Професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти», затвердженого наказом МОН від 29.08.2024 р. № 1225):

- інформаційно-цифрова компетентність – впевнене використання технологій для підготовки до уроків (створення інтерактивного контенту, онлайн-тестування), ведення електронної документації (А3);

• мовно-комунікативна компетентність: досконале володіння державною мовою, здатність чітко, грамотно та переконливо висловлювати думки, вести конструктивний діалог (А1);

• предметно-методична компетентність: здатність добирати та використовувати сучасні й ефективні методики і технології навчання (А2).

Очікувані результати навчання

– володіє методиками викладання теми «Штучний інтелект» в базовій школі;

– використовує проєктний підхід і вміє формувати в учнів навички виконання ролі архітектора/редактора проєкту;

– створює завдання, стійкі до генеративного плагіату;

– створює критерії та аналітичні рубрики оцінювання.

Контроль та оцінювання знань слухачів здійснюється послідовно й систематично: на практичних заняттях, під час індивідуального та фронтального опитування; на лекціях здійснюється експрес-контроль, що передбачає формулювання конкретних запитань до теми. **Оцінювання вербальне.**

Курс **зараховується** за умови **відвідування не менше 50%** авдиторних занять та успішного **виконання** фінального проєкту, який оцінюється за принципом «зараховано / не зараховано».

Документ про підвищення кваліфікації: сертифікат видається відповідно до кількості прослуханих годин, за умови відвідування не менше 50% занять.

Вартість:

• безоплатний характер надання освітньої послуги для слухачів курсів підвищення кваліфікації за регіональним замовленням місцевих органів управління освітою:

• вартість послуги згідно з кошторисом відповідно до порядку надання платних послуг для всіх інших категорій.

ІІ. НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

Зміст програми складається з 4-х модулів.

Під час навчання за Програмою слухачі виконують фінальний проєкт. Його оцінювання здійснюється за принципом «зараховано / не зараховано».

Кількість годин, що відводиться на засвоєння змісту Програми, складає: 15 год, з них: 4 години – лекційні заняття, 8 годин – практична робота, 3 години – самостійна робота.

Назви тем	Лекція	Практичне заняття	Самостійна робота	Контрольні заходи	Загальна кількість
Модуль 1. Нова реальність: Чому традиційне оцінювання більше не працює?	**1**	**1**			**2**
Тема 1.1. Еволюція генеративного ШІ	1				
Тема 1.2. По той бік екрана		1			
Модуль 2. Від виконання до проєктування: учень як архітектор взаємодії з ШІ	**1**	**2**			**3**
Тема 2.1. Концепція "AI-Resistant Assignment" (як створювати завдання, стійкі до генеративного ШІ).	1				
Тема 2.2. Методичні прийоми оцінювання процесу роботи учня над створенням результату та його критичного мислення		2			
Модуль 3. Нові підходи до проєктування завдань з інформатики в умовах використання ШІ (7–9 класи НУШ)		**3**			**3**
Тема 3.1. Трансформація класичних тем програми НУШ.		3			
Модуль 4. Критерії та аналітичні рубрики оцінювання (Rubrics)	**1**	**3**			**4**
Тема 4.1. Як легалізувати ШІ в навчанні так, щоб це розвивало учня.	1				
Тема 4.2. Створення форм самооцінювання для учня.		3			
Фінальний проєкт			3		**3**
Разом	**4**	**8**	**3**		**15**

ІІІ. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Модуль 1. Нова реальність: чому традиційне оцінювання більше не працює

(лекція, 1 година; практична, 1 година)

Тема 1.1. Еволюція генеративного ШІ.

Можливості сучасних моделей у написанні коду (Python, HTML), створенні текстів, есе та презентацій.

Чому ШІ-детектори (інструменти перевірки для виявлення контенту, згенерованого ШІ) неефективні та дають хибнопозитивні результати.

Тема 1.2. По той бік екрана

Виконання стандартних шкільних завдань з інформатики, які можуть бути повністю виконані за допомогою ШІ, та оцінювання їхньої навчальної цінності за дванадцятибальною шкалою.

Розуміння обмежень традиційних домашніх завдань і тестів в умовах широкого використання ШІ.

Модуль 2. Від виконання до проєктування: учень як архітектор взаємодії з ШІ

(лекція, 1 година; практична, 2 години)

Тема 2.1. Концепція «AI-Resistant Assignment» (як створювати завдання, стійкі до генеративного ШІ).

Перехід від оцінювання результату (готового файлу, коду) до оцінювання процесу його створення та критичного мислення.

Тема 2.2. Методичні прийоми оцінювання процесу виконання учнем завдання та його критичного мислення

Метод «Перевернутий код»: аналіз, перевірка та виправлення готового коду

Метод «Промпт-батл»..Метод порівняльного аналізу.

Модуль 3. Нові підходи до проєктування завдань з інформатики в умовах використання ШІ (7–9 класи НУШ)

(практична, 3 години)

Тема 3.1. Трансформація класичних тем програми НУШ.

Перехід від традиційних (вразливих) завдань до альтернативних, стійких до недоброчесного використання ШІ.

Що і як оцінюємо?

Модуль 4. Критерії та аналітичні рубрики оцінювання

(лекція, 1 година; практична, 3 години)

Тема 4.1. Як унормувати використання ШІ в навчанні так, щоб це розвивало учня.

Розробка матриць оцінювання (рубрик), де чітко розмежовано внесок штучного інтелекту та внесок учня.

Тема 4.2. Створення форм самооцінювання для учня

Створення форми самооцінювання для учня: «Який промпт я використав? Що ШІ зробив добре? Де ШІ помилився? Що я змінив/додав від себе?».

Створення шаблону критеріїв оцінювання проєктної діяльності в умовах доступності ШІ.

Фінальний проєкт «Методичний кейс ШІ-стійкого уроку» (*самостійна робота, 3 години*)

4. СИСТЕМА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

Рубрикатор оцінювання фінального проєкту

Критерій	Високий	Достатній	Середній	Початковий
1. Трансформація завдання (ШІ-стійкість)	Завдання неможливо виконати простим копіюванням у ШІ. Воно вимагає від учня контекстуалізації, аналізу, пошуку помилок або синтезу людського та машинного досвіду.	Завдання потребує доопрацювання після ШІ, але є ризик, що учень за допомогою ретельно сформульованого промту зможе згенерувати більшу частину відповіді.	Завдання лише частково змінено. ШІ може виконати 70–80% роботи без залучення критичного мислення учня.	Завдання є класичним («напиши код / зроби реферат»). ШІ вирішує його повністю за один запит.
2. Критерії оцінювання для учнів (Рубрика)	Створено прозору матрицю, де чітко розмежовано оцінку за внесок ШІ та власне за критичний аналіз/редагування/доданий учнем зміст	Критерії враховують використання ШІ, але межа між роботою машини та внеском учня розмита.	Оцінюється лише підсумковий результат (продукт). Внесок учня в аналіз, перевірку та корекцію відповідей ШІ не враховується.	Критерії оцінювання відсутні або відтворюють стандартні критерії без урахування використання ШІ.
3. Прозорість процесів (ШІ-декларація)	Наявна чітка інструкція для учня: дозволені/заборонені інструменти, форма для рефлексії (*"Мій промпт — Що повернув ШІ — Що я змінив/виправив"*).	Інструкція містить правила використання ШІ, але відсутній механізм фіксації процесу взаємодії (немає форми рефлексії/журнал у промптів.	Вказано лише «ШІ використовувати можна», без деталей, як саме учень має аргументувати свій вибір і правки.	Інструкція щодо використання ШІ відсутня або містить лише формальну заборону («ШІ користуватися заборонено»).
4. Відповідність НУШ та методична цінність	Матеріал повністю готовий до пілотування. Формує критичне мислення, цифрову грамотність та алгоритмічний	Матеріал готовий до використання, але потребує незначного методичного шліфування або адаптації під	Концепція цікава, але матеріал потребує суттєвого доопрацювання, бракує практичних	Завдання відірване від реальних навчальних результатів модельної програми НУШ.

Критерій	Високий	Достатній	Середній	Початковий
	аналіз. Містить інструкції/шаблони.	конкретний клас.	шаблонів або чітких кроків для учня.	

Нормативно-правові документи

1. Про деякі питання державних стандартів повної загальної середньої освіти: постанова Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2025 р. №898. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020-%D0%BF#Text
2. Про затвердження концептуальних засад освітніх галузей та дорожньої карти реалізації концептуальних засад освітніх галузей на 2025-2030 роки: наказ Міністерства освіти і науки України №1163 від 20 серпня 2025 року URL: https://mon.gov.ua/static-objects/mon/uploads/public/68a/5ca/156/68a5ca1564e55890491351.pdf
3. Про затвердження професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти»: наказ Міністерства освіти і науки України №1225 від 29 серпня 2024 року. URL: https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-profesiinoho-standartu-vchytel-zakladu-zahalnoi-serednoi-osvity

Основна література

1. ПОЛОЖЕННЯ про академічну доброчесність
URL: https://kntu.kr.ua/file/content/25842/polozhennia-pro-akademichnu-dobrochesnist-v-tsntu.pdf
2. Інструктивно-методичні матеріали щодо запровадження і використання технологій штучного інтелекту в загальноосвітніх навчальних закладах. URL: https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/news/2024/05/21/Instruktyvno.metodychni.rekomendatsiyi.shchodo.SHI.v.ZZSO-22.05.2024.pdf
3. Як ми повинні визначити ШІ? URL: https://course.elementsofai.com/
4. Мері Бернс, Ребекка Вінтроп, Наташа Лютер, Емма Венетіс та Ріда Карім. Новий напрямок для студентів у світі штучного інтелекту: процвітати, готуватися, захищати 14 січня 2026 року URL: https://www.brookings.edu/articles/a-new-direction-for-students-in-an-ai-world-prosper-prepare-protect/?fbclid=IwY2xjawP-nU5leHRuA2FlbQIxMABicmlkETA4N1g3d0NsNHBwUW1PNmJXc3J0YwZhcHBfaWQQMjIyMDM5MTc4ODIwMDg5MgABHszJrG4sve_9KaQvci6ATVg2MaaohrcXmsn56xRhVsM-3DM7qTGBYDJ_jVxw_aem_JrUFTeZj_XrbIcSrjc-daw
5. Аліна Мірошнікова. ШІ з освіти вже не піде: що робити вчителю? URL: https://osvitoria.media/ai/shi-z-osvity-vzhe-ne-pide-shho-robyty-vchytelyu/